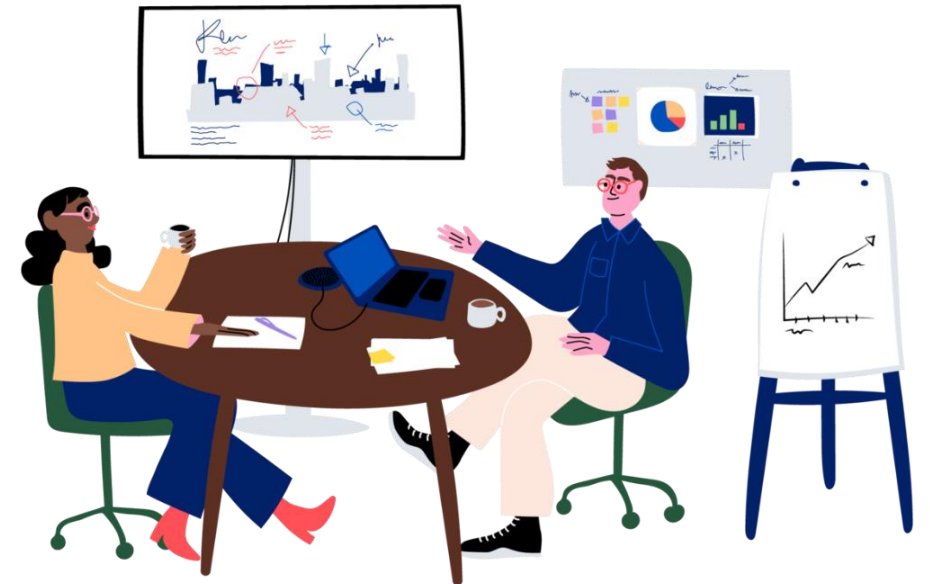

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikön vuoden 2025 talousarvion ja strategian osavuosisikatsaus 2 tilanteessa 31.7.2025

Toiminnan analyysi

Varhaiskasvatuksen toiminta

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikön toiminnan lähtökohtana on lapsuuden arvostaminen, lasten hyvinvointi ja perheiden tarpeisiin vastaaminen. Suomenkielinen varhaiskasvatus tarjoaa ja kehittää lasten ja heidän perheidensä tarpeiden mukaisia, monimuotoisia ja laadukkaita varhaiskasvatuspalveluita. Kunnallinen ja yksityinen varhaiskasvatus muodostavat toimivan kokonaisuuden perheiden valinnat ja alueellinen tasapuolisuus huomioon ottaen. Perhe voi halutessaan valita myös kotihoidon tuen. Varhaiskasvatus on osa kasvatus- ja koulutusjärjestelmää ja lapsen oppimisen polkua.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lapsimäärät

Vuoden 2025 käyttösuunnitelmassa suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on arvioitu olevan keskimäärin 16 659 lasta. Tammi-toukokuussa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on ollut keskimäärin 16 847 lasta, eli 188 lasta arvioitua enemmän. Arvioitua suurempaa kasvua on erityisesti kunnallisten päiväkotien lapsimäärässä, jonka arvioidaan kasvavan suhteessa käyttösuunnitelmaan noin 160 lapsella. Kasvu kohdistuu erityisesti 3 vuotta täyttäneisiin lapsiin.

Yksityisen varhaiskasvatuksen osalta palveluseteliyksiköissä arvioidaan olevan noin 90 lasta enemmän käyttösuunnitelmaan verrattuna. Myös palveluseteliyksiköissä kasvu kohdistuu 3 vuotta täyttäneisiin lapsiin. Alle 3-vuotiaiden osuus on kuitenkin palveluseteliyksiköissä edelleen erityisen korkea, noin 30 prosenttia.

Useissa kunnallisissa päiväkodeissa on keväällä jouduttu edelleen lisäämään henkilöstöä ja perustamaan uusia ryhmiä päiväkodin yhteisiin tiloihin, jotta uudet hakijat on saatu sijoitettua. Näitä ns. poikkeusjärjestelyjä pyritään purkamaan uuden toimintavuoden alkuun mennessä. Osaa joudutaan jatkamaan myös syyskaudella, jolloin varhaiskasvatukseen sijoitetaan runsaasti uusia lapsia. Kevätkaudella lapsia oli poikkeusjärjestelyissä reilu 400.

Yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen lapsimäärät ovat kevätkaudella olleet käyttösuunnitelmaa alhaisempia. Yksityisen hoidon tuen lapsimäärän arvioidaan toteutuvan 270 lasta alhaisempana kuin käyttösuunnitelmassa. Kotihoidon tuen lapsimäärän arvioidaan toteutuvan noin 200 lasta alhaisempana kuin käyttösuunnitelmassa.

Tukea tarvitsevien lasten määrät ennakoivat kevätkauden perusteella sitä, että käyttösuunnitelman lapsimäärät ylittyvät selkeästi (arvio ylityksestä 170 lasta). Samoin vieraskielisten lasten määrässä arvioidaan kasvua suhteessa käyttösuunnitelmaan (arvio ylityksestä 50 lasta).

Varhaiskasvatuksen lapsimäärän kasvun lisäksi haasteena on useiden päiväkotien samanaikainen väistötarve päiväkotitilojen kiireellisten ja osin suunniteltujen laajempien korjaustoimien ajalle. Uusien valmistuneiden yksiköiden kapasiteettia ei saada kokonaan käyttöön väistöjen vuoksi.

Toiminnan analyysi

Henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstön saatavuus

Henkilöstömäärä on kasvanut odotetusti suhteessa lapsimäärän kasvuun huomioiden varhaiskasvatuslaissa määritellyn henkilöstömitoituksen. Kevätkaudella on lisätty henkilöstöä lapsen tuen palveluihin ja varhaiskasvatuksen avustaviin tehtäviin (päiväkotiapulaiset) käyttösuunnitelman mukaisesti. Käyttösuunnitelmassa on arvioitu vuoden 2025 osalta henkilöstömääräksi 3400, joka alittuu tässä vaiheessa vuotta projektihenkilöstön määrän laskun vuoksi.

Varhaiskasvatuksen kelpoisen henkilöstön saatavuus on edelleen haastavaa erityisesti varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien osalta. Kelpoisten hakijoiden määrät ovat nousseet merkittävästi lastenhoitajan tehtäviin. Vakituisen henkilöstön ulkoinen lähtövaihtuvuus on laskenut kahteen edelliseen vuoteen verrattuna.

Kilpailu henkilöstöstä on jatkunut pääkaupunkiseudulla. Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatuksen opettajan tehtävissä edellytetty kelpoisuus on esimerkiksi vain hieman yli puolella tehtäviä hoitavista. Kelpoisuustilanteessa on vaihtelua yksiköiden välillä. Varhaiskasvatusta on kuitenkin voitu toteuttaa suunnitellun mukaisesti.

Henkilöstöä on kannustettu opiskeluun. Suomenkielisen ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen opettajiksi ja erityisopettajiksi, varhaiskasvatusyksiköiden johtajiksi ja varhaiskasvatuksen sosionomeiksi pätevöityville henkilöille voidaan myöntää kelpoisuuden hankkimista varten täydet palkkaedut enintään neljän kuukauden ajalta tietyin ehdoin. Oppisopimuskoulutusta lastenhoitajan tehtäviin on jatkettu.

Henkilöstön saatavuusohjelmatyötä on jatkettu ja osallistuttu opetus- ja kulttuuriministeriön ja Suomen kuuden suurimman kaupungin allianssityöhön, jossa etsitään toimenpiteitä korkeakoulutetun varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden parantamiseksi. Valtionavustuksella toteuttavan tilauskoulutusmallin valmistelut ovat jatkuneet.

Kehittäminen

Varhaiskasvatuksen rakenteellisen tuen muotoja on arvioitu ja kehitetty. Kehittämisessä on painottunut myös esi- ja perusopetuslain ja esiopetussuunnitelman perusteiden tuomat muutokset ja niihin vastaaminen. Kevään aikana laadittiin Espoon paikallinen esiopetussuunnitelma.

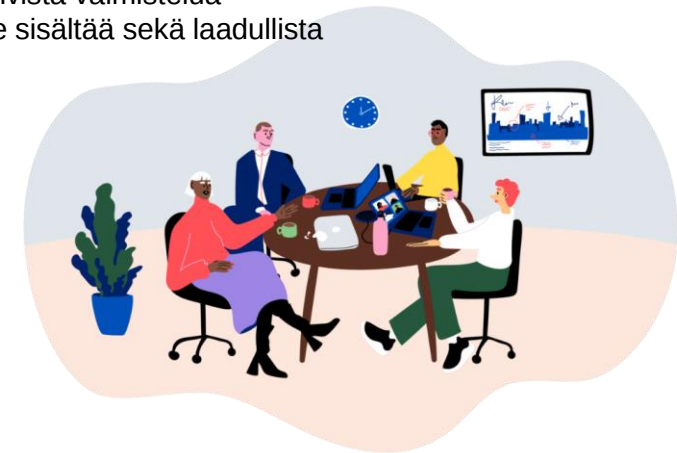
Vuoden 2024 syyskaudella toteutetun PKS-asiakaskyselyn tuloksia on päästy hyödyntämään alkuvuodesta 2025.

Itsearviointiteeman "Kieli-kulttuuri ja katsomus ja lukeminen" toimia arvioitiin ja siihen liittyviä Vasudialogeja jatkettiin.

Kevään arviointikyselyyn vastasi hieman yli 600 lasten huoltajaa enemmän kuin syksyn 2024 arviointikyselyyn.

Uuden työvuorosuunnittelujärjestelmän käyttöönoton valmistelu on edennyt. Järjestelmän tavoitteena on helpottaa varhaiskasvatuksen henkilökunnan työvuorojen suunnittelua.

Oma lähiö-paras lähiö! -hankkeessa on tehty tiivistä valmistelua kevätkaudella segregaaion ehkäisyssä. Hanke sisältää sekä laadullista että määrällistä tiedonkeruuta.

Talouden analyysi

Tulojen ja menojen poikkeamat

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen talousarvion tulojen 19,5 milj. euroa, arvioidaan ylittyvän miljoonalla eurolla. Lasten määrän kasvu alkuvuodesta on lisännyt asiakasmaksutuloja.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen menojen 308,2 milj. euroa, arvioidaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisesti. Talousarviota muutettiin lisäämällä takautuvasti maksettaviin henkilökohtaisten lisien menoihin lähes 0,7 milj. euroa.

Ylimääräisiä ja ennakoimattomia paineita menoihin ovat aiheuttavat alkuvuodesta tietoon tulleet kelpoisille varhaiskasvatusopettajille ja maisterin tutkinnon omaaville maksettava erillinen lisä, sekä talousarviota korkeammat työnantajan eläke- ja sosiaaliturvakulut. Lisäksi lasten määrän kasvu on ollut ennakoitua suurempi, mikä on tuonut paineita talousarvion riittävyys.

Mahdollisia talouteen vaikuttavia tekijöitä ovat myös tuleva Tasopalkkamalli sekä lapsen tuki yksityisessä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa, joka arvioidaan uudelleen huomioiden lainsäädäntö, lapselle vaikuttavampi tuki ja yhdenmukaisuus.

Palvelusetelimenojen arvioidaan ylittyvän 2,5 milj. euroa, mutta yksityisen hoidon tuen ja kotihoidon tuen menojen arvioidaan vastaavasti alittuvan.

Ennuste ei sisällä arviota lomapalkkakajaksotuksesta.

Sisäisten ostojen arvioidaan ylittyvän muun muassa rakennuspalvelujen ostojen osalta. Toimitilavuokrien ennakoidaan alittuvan lukuisista väistötilanteista johtuen.

Investointimenojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

1000 EUR Suomenkielinen varhaiskasvatus	Muutettu talousarvio 2025	Ennuste 2025	Poikkeama ENN-MTA	Toteuma-% 2025
Myyntituotot	780	780	0	13,7%
Maksutuotot	16 709	17 739	1 030	61,1%
Tuet ja avustukset	2 000	2 000	0	44,3%
Vuokratuotot	-	-	-	-
Muut toimintatuotot	40	40	0	37,3%
TOIMINTATUOTOT ULKOISET	19 529	20 559	1 030	57,5%
Valmistus omaan käyttöön	-	-	-	-
Henkilöstökulut	-146 464	-144 996	1 468	63,1%
Palvelujen ostot	-65 354	-69 395	-4 041	59,6%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 338	-3 248	90	42,2%
Avustukset	-28 720	-26 220	2 500	52,1%
Vuokrat	-33	-33	0	49,4%
Muut toimintakulut	-617	-617	0	19,1%
TOIMINTAKULUT ULKOISET	-244 526	-244 509	17	60,5%
Sisäinen myynti	-	-	-	-
Sisäiset ostot	-63 719	-63 736	-17	57,7%
Toimintatuotot yhteensä	19 529	20 559	1 030	57,5%
Toimintakulut yhteensä	-308 245	-308 245	0	59,9%
TOIMINTAKATE	-288 716	-287 686	1 030	60,1%

Tulostavoitteet

Henkilöstön tunnuslukuja

Työfiilismittarin työssä jaksaminen on noussut kesäkuun mittauksessa lukemaan 7,0 (lähtöarvo vuoden 2024 lopussa 6,7).

Vieraskielisen henkilökunnan osuus on kesäkuun lopussa 16,96 % (vuoden 2024 lopussa 18,6%). Kesäkuun henkilöstömäärässä on lomakauden takia ja määräaikaisten työsuhteiden päätyttyä kausivaihtelua. Vieraskielisten osuuden arvioidaan nousevan jälleen syyskaudella.

Kevään arviointikysely toteutettiin huoltajille, henkilöstölle ja johtajille huhti-toukokuussa. Huoltajien tyytyväisyys oli pysynyt samalla tasolla kuin edellisessä mittauksessa syksyllä 2024 (ka. 5,6, asteikolla 1-6). Henkilöstön ja johtajien arviot pedagogisen työn onnistumisesta olivat kohonneet hiukan (kummassakin ka. 4,7 → ka. 4,8, asteikolla 1-6).

Palveluseteliyksiköt

Palveluseteliyksiköissä oli toukokuussa 2 024 lasta (lähtöarvo vuoden 2024 lopussa 1826). Kesä- ja heinäkuun lapsimäärät ovat alhaisempia johtuen lomakaudesta, siksi raportoinnissa käytetään toukokuun lukua. Palvelusetelipäiväkoteja oli 31 (vuoden 2024 lopussa 31 kpl).

Vuoden ensimmäinen arviointikysely huoltajille toteutettiin huhti-toukokuussa. Huoltajien tyytyväisyys lapsen varhaiskasvatuspaikkaan ja varhaiskasvatukseen on säilynyt samalla tasolla kuin syksyn 2024 mittauksessa (ka. 5,4, asteikolla 1-6).

Palvelusetelitoiminnan kehitys ja uudet käytännöt

Palvelusetelitoimintaa on kehitetty yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjaa on päivitetty ja sen muutokset on hyväksytty lautakunnissa alkuvuodesta.

Palvelusetelin enimmäisarvon korotus 978 eurosta 1008 euroon on hyväksytty kaupunginhallituksessa. Muutokset tulivat voimaan jo 1.3.2025 alkaen.